

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2005-2006

28 september 2005

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

**– van de dames Marleen Van den Eynde en Linda Vissers en de heren Frans Wymeersch,
Thieu Boutsen, Stefaan Sintobin en Herman De Reuse –**

**betreffende de organisatie van de aanpak van bodemverontreiniging
als gevolg van lekkende stookolietanks**

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

De gevolgen van bodemverontreiniging door lekkende stookolietanks kunnen soms bijzonder groot zijn. Daarom werd al enkele jaren geleden besloten om preventieve maatregelen te nemen om bodemverontreiniging veroorzaakt door lekkende stookolietanks te voorkomen. Zo bestaat er reeds sinds 17 november 2000 een MBO (een milieubeleidsvereenkomst) met de petroleumsector waarmee getracht wordt de bodem en het grondwater te beschermen ten aanzien van opslagplaatsen van gasolie. Bovendien werd, onder meer in artikel 4 van het MBO, een aanzet gegeven tot de oprichting van een financierings- en verzekeringsmechanisme. Dat financierings- en verzekeringsmechanisme moet ertoe leiden dat particulieren die door bodemverontreiniging als gevolg van lekkende stookolietanks worden getroffen, niet langer alleen voor de bodemsaneringskosten moeten opdraaien.

Het is duidelijk dat aan de bepaling met betrekking tot het financierings- en verzekeringsmechanisme nog steeds geen gevolg werd gegeven. Na bijna 5 jaar is er van een financierings- en verzekeringsmechanisme om de kosten te dekken voor de sanering van verontreinigingen veroorzaakt door een tank, voor de sanering van de grond rondom de tank en voor tankcleaning, nog niets in huis gekomen. Daardoor staan de slachtoffers van dergelijke verontreiniging nog steeds in de kou. Particulieren die door bodemverontreiniging, veroorzaakt door lekkende stookolietanks, getroffen werden, worden belast met torenhoge kosten. Die particulieren hadden echter nooit kunnen voorzien dat de regelgeving (het bodemsaneringsdecreet van 1995) in die mate aangepast zou worden dat zij bij verontreiniging zelf voor de hoge saneringskosten zouden moeten instaan. Bijgevolg dient de bodemsanering volledig vergoed te worden door de overheid. Enkel bij stookolietanks geplaatst na de totstandkoming van het bodemsaneringsdecreet en bij het in werking treden van het financierings- en verzekeringsmechanisme, kunnen eigenaars van lekkende stookolietanks verantwoordelijk gesteld worden voor de sanering van de verontreinigde grond.

Allerhande bodemonderzoeken moeten de juiste graad van de bodemverontreiniging aantonen. Dat onderzoek naar de vervuilingsgraad en de omvang van de vervuiling is veelal een zeer moeilijke opdracht, waardoor de kostprijs van de bodemon-

derzoeken al snel zeer hoog ligt. De particulier moet dus in eerste instantie al een grote som betalen alvorens men de eigenlijke verontreiniging kan aanpakken. Wanneer de eigenlijke sanering wordt uitgevoerd blijkt soms dat de vervuiling nog ernstiger is, waardoor de kosten opnieuw oplopen.

Het komt dan ook in vele gevallen voor dat de eigenaar van de verontreinigde bodem niet in staat is om de kosten voor het bodemonderzoek en de sanering te betalen. Voor de financiering van de bodemonderzoeken en de sanering moet dan ook spaargeld worden aangesproken. Bovendien wil geen enkele financiële instelling aan een particulier een lening toestaan voor bodemsanering. Ten slotte doet zich het probleem voor dat de eigenaar zijn huis niet kan verkopen om eventuele kosten te kunnen betalen, net omdat hij geen bodemattest kan verkrijgen.

Het is duidelijk dat de bodemverontreiniging veroorzaakt door lekkende stookolietanks in vele gevallen leidt tot gezinsdrama's. Naast de last en miserie van de verontreiniging die hun eigendom aantast, leidt het prijskaartje verbonden aan dergelijke verontreiniging bovendien tot financiële drama's.

Het is meer dan tijd dat een oplossing geboden wordt voor deze toestanden. Naast de oprichting van een financierings- en verzekeringsmechanisme, dienen tal van andere maatregelen getroffen te worden om bodemverontreiniging veroorzaakt door lekkende stookolietanks eerlijk en menselijk aan te pakken.

Zo menen wij dat er onverkort werk gemaakt moet worden van een financierings- en verzekeringsmechanisme met terugwerkende kracht. Het lang beloofde financierings- en verzekeringsmechanisme blijft immers nog steeds afwezig, waardoor financiële drama's ontstaan. Door het jarenlang ontbreken van dit financierings- en verzekeringsmechanisme werden getroffen van bodemverontreiniging door lekkende stookolietanks financieel, maar ook emotioneel, geraakt waardoor sommigen aan de rand van de maatschappij verzeilden of sommigen zelfs ziek werden. De volledige financiering van een saneringsprocedure is voor een particulier niet betaalbaar.

De betaalbaarheid van de bodemsanering is uiteindelijk een belangrijke factor in heel de bodemsaneringsoperatie. Daarom moet gezocht worden naar een oplossing voor de gehele financiering van het saneringsproject. Het financierings- en verzekeringsmechanisme blijft nog steeds uit. Financiële instellin-

gen zijn niet altijd bereid om een lening toe te staan voor bodemsanering, bovendien moet de particulier dan nog eens rente betalen op de lening. Er moet dus onderzocht worden of de particulier niet tijdelijk een renteloze lening kan verkrijgen.

Er dient een onafhankelijke ombudsman/expert aangesteld te worden die de getroffen particulieren kan helpen het moeilijke kluwen van de milieuwetgeving te ontwarren. De milieuwetgeving is zeer ingewikkeld en moeilijk, waardoor de getroffen particulieren niet altijd in staat zijn om hun rechten en plichten te kennen wanneer zij geconfronteerd worden met de bodemverontreiniging. Zij moeten naast de torenhoge kosten van het bodemonderzoek en de sanering veelal ook een advocaat nemen om hen te begeleiden, maar ook de advocatuur is niet altijd beslagen in de milieuwetgeving. Het is daarom wenselijk dat een onafhankelijke ombudsman/expert de particulieren ondersteunt bij de aanpak van de bodemverontreiniging.

Er dient bij OVAM gewerkt te worden aan een schema waarbij men vastlegt welke soort verontreiniging een bepaalde saneringstechniek nodig heeft. Het is blijkbaar nog steeds moeilijk om te bepalen welke saneringstechniek nodig is, gelet op de omvang van de verontreiniging, de grondsamenstelling, de verontreinigingsgraad en de samenstelling van de stof die de verontreiniging veroorzaakte. Het vooraf bepalen van de juiste saneringstechniek zal er toe leiden dat onnodige kosten worden vermeden. Uit de praktijk blijkt dat peilbuizen niet altijd een correcte aanduiding geven van de vervuiling. Bovendien moet OVAM ook met technisch/bekwaam personeel werken dat met alle factoren samen rekening kan houden en op basis daarvan de juiste saneringstechniek kan bepalen.

Vóór de aanvang van de sanering moet een raming gemaakt worden van de kostprijs van de gehele bodemsaneringsoperatie. Een eerste bodemonderzoek moet kunnen uitwijzen wat ongeveer de kostprijs is van de totale operatie (onderzoek en sanering). Op die manier zullen de getroffen particulieren niet steeds opnieuw geconfronteerd worden met nog maar eens nieuwe bodemonderzoeken en de steeds toenemende en zeer hoge facturen, zonder uitzicht te hebben op de totale kostprijs van het saneringsproject.

Een projectbegeleider die de bodemsaneringsoperatie begeleidt van bij het bodemonderzoek tot bij de bodemsanering is een absolute must voor de getroffen. Bij een bodemverontreiniging komen immers zeer veel verschillende instanties aan bod: OVAM,

de saneerders, experts, advocaten, het gemeentebestuur, de eigenaar van de verontreinigde grond enzovoort. Om kostenbesparend te werken maar ook om een dossier overzichtelijk te behouden, is de gemeentelijke milieudienst de aangewezen instantie om als projectbegeleider op te treden. Op die manier vervult zij de eerstelijnsfunctie voor de betrokkenen.

Marleen VAN DEN EYNDE

Linda VISSERS

Frans WYMEERSCH

Thieu BOUTSEN

Stefaan SINTOBIN

Herman DE REUSE

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Het Vlaams Parlement,

– overwegende dat:

- 1° het verzekerings- en financieringsmechanisme, dat onder meer wordt vooropgesteld in de milieubeleidsovereenkomst van 17 november 2000, nog steeds onbestaande is;
- 2° financiële instellingen niet bereid zijn om leningen toe te staan voor bodemsanering;
- 3° de milieuwetgeving een ingewikkeld kluwen is, zeer onduidelijk is voor particulieren, en vereenvoudiging dringend noodzakelijk is;
- 4° er geen duidelijk kader bestaat over welke saneringstechniek gebruikelijk is voor een bepaalde sanering;
- 5° er nooit een duidelijke raming wordt opgesteld wat de totale kostprijs van een bodemonderzoek en een sanering is;
- 6° het noodzakelijk is om een duidelijke coördinator aan te stellen die de werkzaamheden volgt;

– vraagt de Vlaamse Regering:

- 1° onverkort werk te maken van een financierings- en verzekeringsmechanisme met terugwerkende kracht;
- 2° een tijdelijk financieringsmechanisme te ontwikkelen, waarbij de mogelijkheid geboden moet worden om leningen aan te gaan, zodat de eerste noodzakelijke saneringen uitgevoerd kunnen worden;
- 3° een onafhankelijke ombudsman/expert aan te stellen die de getroffen particulieren kan begeleiden in het moeilijke kluwen van de milieuwetgeving;
- 4° een duidelijk kader te scheppen waarbij men vastlegt welke soort verontreiniging welke saneringstechniek nodig heeft;

5° bij de aanvang van de eerste fase van het bodemonderzoek een raming te maken van de te verwachten kosten;

6° een projectbegeleider aan te stellen (liefst de gemeentelijke milieuambtenaar) die fungeert als contactpersoon tussen de overheid en de particulier.

Marleen VAN DEN EYNDE

Linda VISSERS

Frans WYMEERSCH

Thieu BOUTSEN

Stefaan SINTOBIN

Herman DE REUSE
